

A bányászati tevékenységgel érintett területek rekultivációjának III. Nemzetközi Szimpoziuma

Prága, 1967. X. 2—8.

Az utóbbi hat évben a külszíni fejtésekkel érintett területek rekultivációjával kapcsolatban több nemzetközi rendezvényt tartottak, ahol a rekultivációval foglalkozó bányamérnökök beszámoltak a bányalefedés, meddőszállítás és tereprendezés technológiájának szervezéséről, figyelembe véve az ezt követő növénytermesztés, vagy erdőgazdálkodás követelményeit, az agrárszakemberek pedig beszámoltak a meddő-, salak- és pernyehányók és a külfejtés után visszamaradt bányagödörök hasznosításáról.

A prágai szimpoziум munkája, amelyen 9 ország 173 képviselője vett részt, a következő 8 témacsoportra oszlott:

1. A bányaiiparnak a mezőgazdaságra és erdőgazdaságra gyakorolt hatásának csökkentése és a rekultiváció feltételeinek biztosítása.

2. Technikai rekultiváció.

3. A meddőhányók tulajdonságai és osztályozása.

4. Biológiai rekultiváció.

5. A területi tervezés kapcsolata a bányaiipari és a rekultivációs tevékenységgel.

6. Mezőgazdasági és erdőgazdasági üzemek szervezése ipari körzetekben, figyelembe véve az üzemi gazdálkodást a rekultivált meddőhányókon.

7. Az újrahasznosítás ökonómiaja.

8. Az erőművek salak- és pernyehányóinak rekultivációja és a rekultiváció egyéb specifikus problémái.

A szimpoziумra beérkezett 76 előadásból minden témacsoportban egy felkért előadó tartott összefoglaló előadást, a vita során pedig minden szerző önállóan ismertette a munkáját érintő kérdéseket.

Az első témacsoport összefoglaló előadását Z. BOJARSKI (Zespol Ochrony Terenow Gorniezych, Katowice) tartotta. A több országból beérkezett előadások anyagai alapján azt a tapasztalatot szűrte le, hogy a bányaiüzemek nagyobb területet sajátítanak ki, mint amennyit az üzemeltetés megkíván, ezen kívül felhívta a fi-

gyelmet a meddőhányók kiképzésének problémáira és az egyes geológiai rétegek fizikai tulajdonságaira.

A technikai rekultivációval G. FRANKE (Oberste Bergbehörde beim Ministerrat der DDR) előadása foglalkozott. Ebben a témacsoportban a fedőrétegek lefedésének, szállításának és egyengetésének technológiájával és gazdaságosságával kapcsolatos problémák kerültek előadásra. Ezen kívül a termő vagy a jobb minőségű geológiai réteg szelektív letakarításának problémáival is foglalkozott. Ez az előadás élénk érdeklődést és vitát váltott ki.

A harmadik témacsoport összefoglaló előadását T. SKAWINA (Akadémia Górniczo-Hutnicza, Krakow) tartotta a különböző országok meddőföld osztályozásáról. Többek között felhívta a figyelmet a meddő földek fizikai és kémiai tulajdonságaira, valamint a vizsgálati módszerek helyes megválasztásának fontosságára.

A negyedik témacsoport előadását F. JÓNÁS (Výzkum a stav melioraci, Praha), a Nemzetközi Rekultivációs Ideiglenes Szervező Bizottság elnöke tartotta.

JÓNÁS előadásában összefoglalta azokat az eredményeket, amelyeket Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, NDK, NSZK és a Szovjetunió szakemberei értek a meddőhányók biológiai rekultivációjában.

Ez a témacsoport váltotta ki a legnagyobb érdeklődést és a legélénkebb vitát.

E témacsoportban hangzottak el a sorok szerzőinek az előadásai is: „Külszíni szénfejtések meddőhányóinak komplex mezőgazdasági hasznosítása a gyöngyös-vidéki külfejtések területén” és „A pillangósok, a zöldtrágyázás és a lignitpor felhasználása a meddőhányók rekultivációjában”.

Nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott H. ENGELS (Landwirtschaftskammer Rheinland, Bonn) a lösszerű kőzetek rekultivációjáról, amelyek során a nyers talajon, közvetlen a felhordás után kísérletet állítanak be. Ennek eredményei szá-

munkra igen értékesek, mert saját kísérleteink is azt mutatják, hogy a lösszerű meddőhányón nagyobb dózisu, főleg nitrogéntartalmú műtrágyát kell alkalmazni. Ezen kívül a meddő magas mésztartalma kedvezően hat a növények fejlődésére, főleg a nagy mészigényű pillangósokéra. ENGELS adatai szerint a meddőhányók termésátlagai 15–16 év után elérték a kultúrtaajajok termését.

H. HEIDE (Geologisches Landesamt, Krefeld) előadásában megemlítette, hogy a Rajnai medence szénfejtéseinél a lösztakaró vastagsága általában 2–4 m között ingadozik. Vizsgálatai szerint a meddőhányó felszínének kiképzéséhez 0,0–2 m-es löszterítés elegendő. A lösz szelektív letakarítása csak technikai beruházással oldható meg. Megemlítette, hogy a lösz 1 : 1 arányban vízzel (súly szerint) összekeverik és csővezetéken nyomják fel a meddő felszínére.

E. PETZOLD (Rheinische Braunkohlenwerk AG, Köln) megjegyezte, hogy a lösz képezi a rekultiváció alapját. A löszet vonattal, szalaggal, vagy vizes módszerrel szállítják. A vizesen szállított lösz kiszáradása kb. 6 hónapot vesz igénybe. Boronával lazítják és a porozitása eléri a 48–50 %-ot.

S. LITSCHEV (Institut po pocsvoznanie „N. Puskarov”, Szofia) előadása nagy érdeklődést váltott ki. A Marica folyó völgyében folyó külfejtések meddőhányóit különböző vastagságú humuszos réteggel fedték le. Ezen kívül alkalmaztak egy kezelést, amelyben az agyagos meddőhöz erőművi hamut kevertek. Ez a kezelés adta a legjobb termést.

F. JÓNÁS tartotta meg a biológiai rekultiváció témacsoport második összefoglaló előadását. Ebben az előadásban a meddőhányók erdősítésének eredményéről és problémáiról volt szó.

Az ötödik témacsoport összefoglaló előadását S. ŠTYS (Oborove reditelstvi SHD, Most) tartotta meg. Ebbe a témacsoportba összesen három előadást nyújtottak be, mindhárom csehszlovák szerző munkája. Ez a témacsoport a külszíni fejtések után

visszamaradt területek sokoldalú felhasználásával foglalkozott (üdülők építése, parkosítás, vízisport és horgászás).

A hatodik témacsoport összefoglaló előadását D. WERNER (Institut f. Landesforschung u. Naturschutz, Abt. Wiedernutzbarmachung, Lipese) tartotta a bányanöveléssel érintett területeknek mezőgazdasági és erdőgazdasági üzemek szervezésével kapcsolatos hasznosítás problémáiról és eredményeiről.

A hetedik témacsoportban E. WAGNER (Wissenschaftlich-Technisches Institut der VVB Braunkohle Leitstelle f. Wiedernutzbarmachung, Lipese) tartotta meg az összefoglaló előadást, amelyben kifejtette, hogy a meddőhányók újrahasznosítását mindig a terület komplex tényezőinek figyelembevételével kell megoldani. Az NDK-ban bizottságot szerveztek, amelynek feladata a biológiai rekultiváció kidolgozása.

A nyolcadik témacsoport összefoglaló előadását M. HOLOVSKY (UTOK, Prága) tartotta. Hangsúlyozta, hogy a salak- és pernyehányók rekultivációja a meddő fizikai, kémiai és hidrológiai tulajdonságaitól függ. Ezzel a problémával foglalkozó kutatók a hasznosítást illetően konkrét megoldásokat egyelőre még nem tudnak javasolni.

A szimpózium programjában volt még két párhuzamos kirándulás: 1. Észak-Csehszlovákiai Barnaszénmedence, 2. Ostrava-Karvinai Szénmedence. A kirándulások alatt megismerkedtünk Csehszlovákia külszíni és mélyművelési bányahányóinak technikai és biológiai rekultivációjával.

A szimpózium ideje alatt ülést tartott a Nemzetközi Rekultivációs Ideiglenes Szervező Bizottság is.

A szimpózium vitái és a különböző országok küldöttjeinek találkozásai, valamint az igen jól szervezett kirándulások nagy mértékben növelték a szimpózium sikerét.

SZABÓ BÉLA
és SZABÓ BÉLÁNÉ

Érkezett: 1938. január 23.